

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas

Parko g. 3-7, 11203 Vilnius. Lietuva

Tel: +370 611 35509

El. paštas: info@consumer.lt

WWW: <http://www.lvoa.lt>

2019-07-31
Nr. RP-03
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui
vvsk@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui
nacsaukt@lrs.lt

Kopija:
Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai
tarnyba@vvtat.lt

DĖL NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ LAIKYMO LOBISTINĖS VEIKLOS SUBJEKTAIS

Susipažinę su Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektu bei reaguodami į tai, kad LR Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas *2019 m. gegužės 29 d. sprendimu* siekia nevyriausybinių organizacijų (toliau - NVO) veiklą priskirti lobistinei, Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas (toliau - LVOA) palaiko NVO koalicijos kreipimąsi dėl Lobistinės veiklos įstatymo keitimo ir ragina nevyriausybines organizacijas bei religines bendruomenes ir bendrijas kaip juridinius asmenis laikyti ne lobistinės veiklos subjektais.

Tai įtvirtinta *Europos Tarybos ministrų komiteto rekomendacijose dėl Nevyriausybinių organizacijų teisinio statuso Europoje*, kuriose teigiama, jog NVO vaidina svarbų vaidmenį demokratiniuose procesuose per advokaciją inicijuojant pokyčius teisėkūros ir viešosios politikos procesuose. **NVO turi būti sudaromos sąlygos vykdyti tyrimus, švietimo ir advokacijos veiklas viešuose debatuose dėl teisės aktų, nepaisant ar NVO nuomonė sutampa su oficialia valdžios pozicija ar ne** (12); taip pat visų lygių valdžia turi sudaryti visas sąlygas NVO efektyviai dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose ir konsultacijose be išankstinės diskriminacijos. Toks dalyvavimas turi būti užtikrintas suteikiant sąlygas laisvos nuomonių įvairovės raiškai, jos neribojant specialiais teisės aktais (76 ir 77).

Daugiau nei pusę ES asociacijų sudaro lobistinės asociacijos, dėl ko būtina stiprinti asociacijas, atstovaujančias piliečių interesus, siekiančias tik visuomeninės naudos ir taip užtikrinti subalansuotą jėgų ir interesų atstovavimo pusiausvyrą. *2016 m. Vidaus reikalų ministerijos tyrime „Savivaldybių konsultavimosi su*

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas

Parko g. 3-7, 11203 Vilnius. Lietuva

Tel: +370 611 35509

El. paštas: info@consumer.lt

WWW: <http://www.lvoa.lt>

gyventojais ir jų dalyvavimo priimant sprendimus savivaldybių lygmeniu bei bendruomeniškumo priemonių vertinimas“ sakoma, kad visuomenės narių įtraukimas į sprendimų priėmimą sudaro sąlygas stabdyti takoskyros tarp valdžios ir gyventojų formavimąsi ir išlaikyti įvairių interesų grupių pusiausvyrą bei yra vienas iš demokratinės visuomenės požymių. Tuo tarpu *Valstybinės vartotojų apsaugos plėtros 2019-2027 m. programoje* nurodyta, kad stiprinant vartotojų asociacijų vaidmenį bus siekiama vieno iš pagrindinių programos tikslų - stiprinti vartotojų ekonominių interesų gynimą.

Europos tarybos parlamentinės asamblėjos rezoliucija Nr. 543 (73) patvirtintos Vartotojų apsaugos Chartijos (E(i)) dalyje pabrėžiama, jog **valdžios institucijos turi pripažinti nevyriausybinės vartotojų organizacijas ir konsultuotis su jomis** dėl teisinio reglamentavimo pakeitimų, administravimo ir kitais vartotojų teisių apsaugos aspektais. Šis pripažinimas atitinkamai įpareigoja vartotojų organizacijas atsakingai atstovauti ir konsultuoti vartotojus tiek nacionaliniu, tiek vietos lygmeniu.

Europos Tarybos ministrų komiteto gairėse dėl Pilietinės visuomenės dalyvavimo politinių sprendimų priėmimo procesuose teigiama, jog siekiant užtikrinti dalyvaujamosios demokratijos procesus yra būtina užtikrinti piliečių, NVO atstovų galimybes dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose. Gairių „Apibrėžimai“ dalyje „piliečių dalyvavimas“ yra suprantamas kaip piliečių dalyvavimas politinių sprendimų priėmimo procesuose atibojant tokį veiksma nuo politinių procesų, t. y. tiesioginio dalyvavimo politinių partijų veiklose ir nuo lobistinės, t. y. verslo įmonių interesų veiklos (2).

LVOA palaiko NVO koalicijos nuomonę, kad Lobistinės veiklos įstatymo pataisa įteisinti bendruomenines ir nevyriausybinės organizacijas lobistinės veiklos subjektais:

- 1) būtų pažeistas subsidiarumo ir teritorinio bendrumo principais grindžiamas bendruomenės veikimas;
- 2) Vietos bendruomenių organizacijų kaip lobistinių įtraukimas pagal Lobistinės veiklos įstatymą reiškia, kad didžioji dauguma Lietuvos vietos bendruomenių, veikiančių tiek kaimo vietovėse, tiek miestuose ir miesteliuose, automatiškai tampa lobistinėmis organizacijomis ir joms apribojama galimybė dalyvauti viešajame valdyme, kas prieštarauja Europos Vietos savivaldos chartijai, LR Konstitucijai, Nacionalinės pažangos 2030 programai;
- 3) Vietos bendruomenių veiklos laikymas lobistinėmis reikštų, kad yra pažeidžiami demokratijos principai, sudarytos sąlygos neskaidriems ir korupciniais veiksams valdžios institucijose, sąlygos veikti ir daryti įtaką lobistinėms verslo ir politinių jėgų grupėms, kurios tenkins tik savo poreikius.

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas

Parko g. 3-7, 11203 Vilnius. Lietuva

Tel: +370 611 35509

El. paštas: info@consumer.lt

WWW: <http://www.lvoa.lt>

Raginame atsižvelgti įstatymų leidėją į silpną NVO sektoriaus veiklą Lietuvoje, nesudaryti sunkumų NVO inicijuoti bei dalyvauti sprendimų, susijusių su viešąja politika, priėmimo bei teisėkūros procese, atstovauti visuomenės interesus, skatinti pilietines iniciatyvas, kas sudaro demokratinės visuomenės pagrindą.

Šis raštas siunčiamas tik el. paštu.

Pagarbiai

Prezidentė

dr. Eglė Kybartienė